

Dosarul nr. 3ra-873 /22
2-20037931-01-3ra-24082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Societatea pe Acțiuni „Centrul Teatral Luceafărul” împotriva Serviciului Fiscal
de Stat cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,
împotriva deciziei din 18 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 martie 2020, Societatea pe Acțiuni „Centrul Teatral Luceafărul” a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat, privind anularea
actelor administrative individuale defavorabile.

În motivarea cererii, reclamanta a indicat că hotărârea nr. AH 0021433 din 31
decembrie 2019 a Serviciului Fiscal de Stat este ilegală, deoarece începând cu anul
2010, Societatea pe Acțiuni „Centrul Teatral Luceafărul” s-a aflat în litigii cu
fondatorii săi și nu a mai practicat activități, doar și-a urmărit debitorii, înaintând în
acest sens acțiuni în instanța de judecată.

Mai mult cu atât, în hotărârea nr. AH 0021433 din 31 decembrie 2019 a
Serviciului Fiscal de Stat, se face trimitere că, nu a fost achitat impozitul privind
contribuțiile de asigurări sociale, cu toate că, pe parcursul a nouă ani, Societatea pe
Acțiuni „Centrul Teatral Luceafărul” prezenta dările de seamă pe 0.

Or, pe parcursul anilor, întreprinderea nu a avut salariați, din care motiv nu
trebuiau să fie calculate și achitate contribuțiile de asigurări sociale, iar în cazul în
care existau datorii până în anul 2011, pentru ele a expirat termenul de prescripție.

Astfel, a reținut reclamanta că, conform art. 196 alin. (5) din Codul fiscal,
Serviciul Fiscal de Stat este în drept să aplice una sau mai multe modalități de
executare silită a obligației fiscale. Executarea silită a obligației fiscale în modul

prevăzut la art. 194 alin. (1) lit.b), c) și d) se face în temeiul unei hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, care are valoare de document executoriu.

Prin urmare a celor relatate, reclamanta a statuat că creanțele pretinse de Serviciul Fiscal de Stat în sumă totală de 56 683,61 de lei sunt neîntemeiate și cu termenul de prescripție expirat, urmând a fi stinse în luna august 2019, conform prevederilor art. 173 și art. 1741 Cod fiscal.

În drept, Societatea pe Acțiuni „Centrul Teatral Luceafărul” și-a întemeiat acțiunea în baza dispozițiilor art. 170, art. 174, art. 196 alin. (5), art. 264 și art. 265 din Codul fiscal, art. 20, art. 21, art. 22 alin. (1), art. 23 alin. (1) și (3), art. 24 alin. (1), art. 25, art. 36, art. 39 alin. (1), art. 189 alin. (1), art. 191 alin. (1), art. 197, art. 206 alin. (1) și art. 219 din Codul administrativ.

Reclamanta a solicitat anularea hotărârii nr. AH 0021433 din 31 decembrie 2019 privind executarea silită a obligației fiscale în mărime de 56 683,61 lei și deciziei nr. 60 din 27 februarie 2020 pe marginea contestației împotriva hotărârii seria AH nr. 0021433 din 31 decembrie 2019 emisă de Direcția generală administrare fiscală municipiul Chișinău.

Prin hotărârea din 1 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea. S-a anulat hotărârea nr. AH 0021433 din 31 decembrie 2019 a Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, Societatea pe Acțiuni „Centrul Teatral Luceafărul”, în mărime de 56 683,61 de lei și decizia nr. 60 din 27 februarie 2020 pe marginea contestației împotriva hotărârii seria AH nr. 0021433 din 31 decembrie 2019 emisă de Direcția generală administrare fiscală municipiul Chișinău (f.d.134, 142-146).

La 28 iulie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Serviciul Fiscal de Stat a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 1 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 31 decembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a fost prezentată motivarea apelului(f.d.138-141,153-160).

Prin decizia din 18 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat și s-a menținut hotărârea din 1 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 192, 193-208).

Întru argumentarea soluției adoptate, Curtea de Apel Chișinău a notat că atât în ședința de judecată în instanța de fond, cât și în instanța de apel s-a stabilit că o obligație fiscală se stabilește printr-un act administrativ emis de organul de administrare fiscală (sau o altă autoritate cu atribuții de administrare fiscală), însă, în speță, Serviciul Fiscal de Stat, în cadrul procedurii administrative inițiate de examinare a cazului de încălcare fiscal, nu a emis nici un act administrativ prin care să fi fost stabilită obligația fiscală a contribuabilului Societatea pe Acțiuni „Centrul Teatral Luceafărul”, în mărime de 56 683,61 de lei. Respectiv, această obligație fiscală se referă la perioada fiscală A/2011- A/2012, iar conform art. 265 alin. (1) din Codul fiscal, dacă determinarea obligației fiscale a avut loc în termen sau în perioada stabilită la art.264, ea poate fi stinsă prin executare silită de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prezentul titlu sau de către instanța judecătorească,

însă numai în cazul în care acțiunile Serviciului Fiscal de Stat sau sesizarea instanței judecătorești au avut loc pe parcursul a 6 ani de după determinarea obligației fiscale.

Instanța de apel a constatat că instanța de fond just a stabilit că organul fiscal nu era în drept să emită o hotărâre privind executarea silită a plății de bază ce se referă la perioada fiscală A/2011-A/2012, întrucât, în speță, Serviciul Fiscal de Stat a confirmat că pe 21 martie 2013, în temeiul art. 229 alin. (2) Cod fiscal, a suspendat operațiunile la conturile bancare ale Societății pe Acțiuni „Centrul Teatral Luceafărul”. Iar drept temei faptic al suspendării a servit nestingerea de către Societatea pe Acțiuni „Centrul Teatral Luceafărul”, a obligației fiscale în cauză, și anume, a plății de bază ce se referă la perioada fiscală A/2011-A/2012. Or, această obligație putea fi stinsă prin executare silită de către organul fiscal până pe data de 21 martie 2019.

Curtea de Apel Chișinău a reținut la caz și argumentul instanței de fond precum că actul administrativ contestat nu este motivat, or, din conținutul acestuia, nu este clar cum s-a format obligația fiscală, astfel, acesta nu corespunde prevederilor art. 118 din Codul administrativ și art. 248 din Codul fiscal, iar în conformitate cu art. 123 din Codul administrativ, până la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanță pârâtul nu a înlăturat greșelile de formă și procedură.

Instanța de apel a concluzionat că prima instanța a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristicile raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, creând participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului

La 24 mai 2022, Serviciul Fiscal de Stat a depus recurs, care ulterior, la 6 septembrie 2022, a fost completat cu motivare împotriva deciziei din 18 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea actelor judecătorești, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 209-210, 216-223).

În motivarea cererii, recurentul a invocat că hotărârea din 1 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și decizia din 18 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău sunt neîntemeiate, acestea fiind emise prin aprecierea eronată a probelor administrate și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Recurentul a menționat că din contul curent generalizat din Sistemul Informațional al Serviciului Fiscal de Stat rezultă că restanța Societății pe Acțiuni „Centrul Teatral Luceafărul” față de bugetul Public național în mărime de 56 683,61 de lei, la situația de 31 decembrie 2019, este formată din plata de bază în mărime de 13 858, 05 lei și majorare de întârziere în mărime de 42825, 56 lei.

Așadar, prin cererea nr. 26/2-4-11-516 din 2 aprilie 2021, recepționată de către instanța de fond la 7 aprilie 2021, Serviciul Fiscal de Stat a prezentat suplimentar materialul probator existent la actele cauzei, informația cu privire la proveniența sumei restante a contribuabilului Societatea pe Acțiuni „Centrul Teatral Luceafărul” și anume informația Direcției Deservire Fiscală Centru nr. 26/2-8/2-14/1557 din 12 martie 2021 și informația privind calculul desfășurat al majorării de întârziere, care

au fost anexate la actele cauzei până la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanță.

Deci, restanța în sumă totală de 56 683, 61 de lei, existentă la situația din 31 decembrie 2019 s-a format ca urmare a prezentării dărilor de seamă „Taxele locale” (Forma TL13)/ (TAT 07) în mărime de 600.00 lei și la Contribuții de asigurări sociale de stat (Forma 4 BASS) în mărime de 13258,04 lei, prezentate pentru perioada fiscală 2011-2016.

A mai indicat că, pe parcursul anilor 2013-2019, Serviciul Fiscal de Stat a întreprins măsurile necesare de executare silită a obligației fiscale și anume, la 21 februarie 2013, au fost suspendate operațiunile la conturile bancare ale contribuabilului, iar pe parcursul anilor 2016 -2019 au fost înaintate ordine incaso la conturile bancare al societății, care au fost restituite fără executare din lipsa mijloacelor bănești.

Recurentul a susținut că concluzia instanței de apel că obligația fiscală în cauză și anume plata de bază ce se referă la perioada fiscală A/2011-A/2012 putea fi stinsă prin executare silită de către organul fiscal până pe data de 21 martie 2019, este una pripită și aliniată doar concluziei instanței de fond, fără a da o apreciere elocventă invocărilor și probelor prezentate de Serviciul Fiscal de Stat, care a evidențiat că, în perioada anilor 1 ianuarie 2010 – 31 decembrie 2019, a întreprins acțiuni concrete de executare forțată a restanței și anume emiterea dispozițiilor privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale societății comerciale, înaintarea ordinelor incaso la conturile bancare ale intimitei, emiterea hotărârii cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, acestea fiind înscrisuri cu valoare de documente executorii emise de către autoritatea fiscală întru încasarea silită a restanțelor la bugetul de stat.

Or, termenul de prescripție la stingerea obligației fiscale curge de la ultima acțiune întreprinsă de organul fiscal într-u perceperea forțată a restanței sau recunoașterea obligației fiscale de către contribuabil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În corespundere cu dispozițiile art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 18 mai 2022, date privind notificarea dispozitivului deciziei lipsesc. Totodată, decizia motivată din 18 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Serviciului Fiscal de Stat, prin intermediul poștei electronice, la 13 august 2022 (f.d.215).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Serviciul Fiscal de Stat s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 7 septembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimaților a fost expediată copia recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la examinarea admisibilității cererii de recurs, intimata nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în

contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu